

Centraal Bureau voor de Statistiek
Keten Economische Statistieken

Aan: **Waterschappen**
Van: **Bureau Kredo - CBS**
Onderwerp: **Toelichting plausibiliteitstoetsen waterschappen 2011**
Datum: **15 maart 2011**

Aanleiding

Tot 2009 was de levering van financiële informatie van waterschappen aan het CBS (Iv3 – informatie voor derden) vastgelegd in een convenant. Sinds 2009 staat de levering van deze informatie en de werkwijze bij niet, niet tijdige of kwalitatief onvoldoende aanlevering in de Waterschapswet (art 98a) en de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Wat staat in de wet?

- 1) Waterschappen leveren informatie o.b.v. de begroting (voor 1 december), de kwartaalrealisaties (binnen 1 maand na afloop kwartaal) en de jaarrealisatie (voor 15 juli) aan het CBS.
- 2) Het CBS beoordeelt de informatie en stuurt de bevindingen naar het dagelijks bestuur van het waterschap.
- 3) Bij niet, niet tijdig of leveren van onvoldoende kwaliteit kunnen GS een aanwijzing geven aan het dagelijks bestuur van het betreffende waterschap.

Voor wat betreft punt 2) geeft het CBS een terugkoppeling aan het dagelijks bestuur van het waterschap met betrekking tot de tijdigheid van aanleveren en de plausibiliteit van de informatie. Voor wat betreft punt 3) worden sinds 2010 de toezichthouders door het CBS op de hoogte gebracht van de tijdigheid van de levering. In dit memo worden de kwaliteitstoetsen beschreven op basis waarvan het CBS aan de toezichthouder zal aangeven of de aanlevering van voldoende kwaliteit is. Vanaf het 1^e kwartaal 2011 zal het CBS de toezichthouder informeren over de tijdigheid en de kwaliteit.

De kwaliteitstoetsen die gebruikt worden zijn vergelijkbaar met de eerste drie plausibiliteitstoetsen die het CBS gebruikt in bijlage 1 van de terugkoppeling (het 'kwaliteitsrapport') die het CBS aan het waterschap toestuurt.

Toetsen op betrouwbaarheid en interne consistentie

De toetsen zijn vooral gericht op de betrouwbaarheid van het EMU-saldo en de interne consistentie van de gegevens. Ze geven geen volledig uitsluitel over de volledigheid of de juiste waarde van de gegevens.

Hieronder wordt de inhoud en de exacte berekeningswijze van de toetsen weergegeven.

Referentiewaarde

Bij de toetsen 1 en 3 wordt gebruikgemaakt van een specifieke referentiewaarde, het zogenaamde *lastentotaal*. Dit lastentotaal is gebaseerd op het totaal van de kostensoorten 1 t/m 5 (mutaties exploitatierekening in het tabblad 5.Kosten- en opbrengstensoort) in de betrokken periode.

Centraal Bureau voor de Statistiek

Keten Economische Statistieken

De 3 toetsen

Hieronder worden de drie toetsen toegelicht. Bij iedere toets wordt een afwijking berekend als percentage van de referentiewaarde. Dit afwijkingspercentage geeft een indicatie van de afwijking ten opzichte van de gewenste situatie.

1. Saldo niet-financiële transacties gelijk aan het saldo financiële transacties

Op basis van het dubbel-boekhoudprincipe (journaalposten) dient elke niet-financiële mutatie gepaard te gaan met een financiële tegenpost. Hiernaast kan het voorkomen dat financiële transacties tegengeboekt worden met andere financiële transacties of dat er correcties plaatsvinden. Steeds geldt echter dat er altijd evenwicht behoort te bestaan tussen de niet-financiële transacties en de financiële transacties. Deze toets vergelijkt het saldo van de niet-financiële transacties en die van de financiële transacties.

Het saldo van de niet-financiële rekening (middelen minus bestedingen) en het saldo van de financiële rekening (mutaties financiële activa minus mutaties financiële passiva) wordt berekend in het tabblad 11.Kernindicatoren in het Iv3-excelmodel.

Het absolute verschil tussen beide saldi wordt in procenten uitgedrukt van het bovengenoemde lastentotaal:

$$Afwijking_1 = \frac{|(Saldo_niet - financieel) - (Saldo_financieel)|}{|Lastentotaal|} \times 100\%$$

Deze formule levert de procentuele afwijking t.o.v. de gewenste situatie op.

Deze toets krijgt een oordeel volgens onderstaand schema:

Voldoende:	0% <= Afwijking_1 <= 1%
Onvoldoende:	Afwijking_1 > 1%

2. Aansluiting tussen balansmutaties financiële activa en passiva en de verandering van de balansstanden

Bij deze toets wordt voor iedere balanspost bekeken of de balansmutaties, zoals opgenomen in het tabblad '7.Mut Fin activa en passiva' aansluiten op het verschil tussen de ultimo- en primostanden in het tabblad '10.Balansstanden'.

Om tot één oordeel voor de gehele toets te komen worden de afwijkingen *per* balanspost bij elkaar opgeteld. Door het bij elkaar voegen van de afwijkingen ontstaat een situatie waarbij balansposten met een 'kleine' omvang minder sterk in het eindoordeel zullen meewegen dan balansposten met 'grote' omvang. Relatief kleine verschillen hebben daardoor minder invloed op het eindoordeel.

Centraal Bureau voor de Statistiek Keten Economische Statistieken

De berekening gaat op de volgende manier¹:

$$Afwijking_2 = \frac{\sum_f |(ultimo_f - primo_f) - (saldo\ mutaties_f)|}{0,5 \cdot \sum_f (|primo_f| + |ultimo_f|)} \times 100\%$$

Waarbij: **f = Financiële balansposten**

In woorden omschreven:

- Het verschil tussen de ultimo en primostanden moet gelijk zijn aan het saldo van de mutaties in het tabblad '7.Mut Fin activa en passiva'.
- De toegestane afwijking wordt bepaald aan de hand van het gemiddelde van de primo- en ultimostand.

Deze formule levert de procentuele afwijking t.o.v. de gewenste situatie op.

Deze toets krijgt een oordeel volgens onderstaand schema:

Voldoende:	0% <= Afwijking_2 <= 1%
Onvoldoende:	Afwijking_2 > 1%

Indien de beginbalans in de Iv3-rapportage niet is ingevuld (vooral aandachtspunt bij het 1^e kwartaal) wordt bovenstaande berekening niet uitgevoerd. Deze toets krijgt dan het oordeel **onvoldoende**.

3. Interne verrekeningen zijn sluitend

Interne verrekeningen dienen in evenwicht te zijn, aangezien elke 'interne' last een overeenkomstige 'interne' baat heeft die op hetzelfde moment geboekt moet worden. Gelijkheid tussen de lasten en baten van interne verrekeningen is de consistentie die bij de derde toets bekeken wordt. Daartoe wordt per verrekenencategorie het verschil berekend tussen de interne lasten en de interne baten. Het betreft de volgende posten:

- * Afschrijvingen
- * Geactiveerde lasten
- * Interne rente
- * Overboeking onderhanden werk

Om tot één oordeel voor de gehele toets te komen worden de afwijkingen *per* interne verrekenencategorie bij elkaar opgeteld. Bij deze toets gelden dezelfde opmerkingen als bij toets 2. Op deze wijze hebben relatief grote posten een grotere invloed. Het absolute verschil op de verrekenencategorieën wordt in procenten uitgedrukt van het lastenjaartotaal:

¹ Indien de primostand niet is ingevuld, wordt aangenomen dat deze nul is. Als de ultimostand niet ingevuld is, wordt aangenomen dat deze ook nul is.

Centraal Bureau voor de Statistiek
Keten Economische Statistieken

$$Afwijking_3 = \frac{\sum_i |Interne\ lasten_i - Interne\ baten_i|}{|Lastentotaal|} \times 100\%$$

Waarbij: i = interne verrekenposten

Deze toets krijgt een oordeel volgens onderstaand schema:

Voldoende:	$0\% \leq Afwijking_3 \leq 1\%$
Onvoldoende:	$Afwijking_3 > 1\%$

Totstandkoming eindoordeel

Op basis van de bovenstaande drie toetsen en de bijbehorende berekeningen komt voor elke toets een oordeel tot stand: voldoende of onvoldoende. Is één toets onvoldoende, dan is het eindoordeel onvoldoende.